

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové, ve věci

žalobce: **V. Z.**
zastoupeného advokátem Mgr. Vítem Lukášem,
sídlem Černochova 265/8, 770 06 Olomouc

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, 702 00 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 36655/2024 ze dne 21. 3. 2024, ve věci
zadržení řidičského průkazu,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou ze dne 23. 5. 2024 domáhal přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Bohumín č. j. MUBO/08424/2024 ze dne 19. 2. 2024. Prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto o zadržení žalobceva řidičského průkazu č. X do doby pravomocného rozhodnutí o skutku, pro nějž byl zadržen (dopravní nehoda na železničním přejezdu č. P6512 dne 24. 1. 2024 se smrtelným následkem a škodou nejméně 75 mil. Kč).
2. Žalobce v žalobě nejprve s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 69/2008-47 ze dne 8. 12. 2009 uvedl, že napadené rozhodnutí nemá předběžnou povahu, pro kterou by mělo být vyloučeno z soudního přezkumu. Dále poukázal s odkazem na rozsudek č. j. 10 As 174/2017-27 ze dne 18. 4. 2018 na to, že správní orgány se mají zabývat veškerými okolnostmi případu a nemohou se omezit pouze na naplnění formálních předpokladů stanovených v § 118b odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů. I současné znění vyžaduje od správních orgánů správní uvážení. V projednávané věci se správní orgány dostatečně nevypořádaly s námitkami žalobce. Při vjezdu na inkriminovaný železniční přejezd nebyl pod vlivem alkoholu ani neporušil žádné dopravní značení, které by vjezd regulovalo nebo aspoň informovalo o nějaké nepravidelnosti na vozovce (na rozdíl např. od železničního přejezdu na Prostějovsku, jehož fotografii žalobce předložil). Při uvíznutí na přejezdu žalobce podnikl vše, co bylo v jeho silách, aby zabránil střetu vlaku s jeho nákladním automobilem. Pokud se týče dopravně-přestupkové minulosti žalobce, lze polemizovat se závěrem, že je osobou neukázněnou z důvodu spáchání 12 přestupků za posledních 15 let, neboť žalobce je řidičem z povolání. Správní orgány akcentovaly to, že žalobce je podezřelý ze spáchání trestného činu, kdy policejní orgán přistoupil k sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení ve smyslu § 158 odst. 3 trestního řádu. Pominuly však, že trestní řízení se nachází pouze ve fázi prověřování, nikoli ve fázi trestního stíhání (kdy již musí být dostatečně odůvodněn závěr o spáchání trestného činu určitou osobou). Žalobce s odkazem na rozsudek č. j. 7 As 313/2022-22 ze dne 15. 9. 2023 akcentoval nutnost konkretizace důvodů pro zadržení řidičského průkazu žalobci, což se v projednávané věci nestalo.
3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 28. 6. 2024 navrhl zamítnutí žaloby. Uvedl, že je mu známa judikatura citovaná žalobcem, ale nemá zato, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné, pouze byly skutečnosti přdestírané žalobcem jinak zhodnoceny, než si žalobce přál. V projednávané věci se jedná o velmi vážnou dopravní nehodu, přičemž podezření žalobce ze spáchání trestného činu je ze spisových podkladů zřejmé, zároveň se jedná o řidiče s bohatou přestupkovou minulostí. Očekávaná délka trestního řízení nemůže být argumentem pro nezadržení řidičského průkazu. Žalovaný dále zdůraznil, že se zadržením řidičského průkazu souhlasil státní zástupce.
4. U jednání dne 3. 9. 2024 strany setrvaly na svých stanoviscích. Žalobce navrhl provést důkaz policejním protokolem o nehodě, z něž plyne dopravní značení na místě a skutečnost, že na přejezdu svítilo bílé světlo a žalobce nebyl pod vlivem alkoholu. K přestupkové minulosti žalobce doplnil, že tento je řidičem z povolání více než 9 let a má najeto přes 700 000 km. Uvedl dále, že trestní stíhání stále nebylo zahájeno a celá kauza vedla k plošnému prověřování železničních přejezdů. Žalovaná upozornila na limity soudního přezkumu správního uvážení.

5. Krajský soud rozsudkem č. j. 25 A 25/2024-35 ze dne 3. 9. 2024 napadené rozhodnutí zrušil. Ke kasační stížnosti žalovaného byl rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 263/2024-24 ze dne 10. 4. 2025 zrušen rozsudek krajského soudu.
6. Žalobce následně v obsáhlém podání ze dne 25. 4. 2025 poukázal na zjištění učiněné v rámci prověřování věci v trestním řízení a navrhl k důkazu podklady těchto zjištění. Jednalo se jednak o listiny týkající se stavu železničního přejezdu (např. podnět drážní inspekce – upozornění na zdroj ohrožení dráhy ze dne 14. 3. 2024, přípis správy železnic ze dne 30. 10. 2024, sdělení správy železnic – technická zpráva ze dne 14. 2. 2024, měření únosnosti vozovky u žel. přejezdu ze dne 20. 11. 2024, odborné stanovisko k vlivu tvaru vozovky na možnost bezpečného přejezdu tahače ze dne 26. 11. 2024), jednak o listiny týkající se vlivu neexistence speciálního povolení pro nadrozměrnou přepravu na vznik nehody (např. rozhodnutí silničního úřadu Dolní Lutyně ze dne 5. 6. 2024, rozhodnutí MD ČR o zvláštním užívání pozemních komunikací ze dne 19. 9. 2023 a ze dne 7. 12. 2023, právní stanovisko k otázce užívání veřejně přístupné účelové komunikace pro jízdu nadrozměrného nákladu ze dne 4. 3. 2025).
7. U jednání dne 11. 6. 2025 žalobce uvedl, že vůči němu bylo 25. 2. 2025 zahájeno trestní stíhání, přičemž se se spisovým materiálem v trestní věci mohl seznámit až 7. 3. 2025. Zdůraznil skutkovou složitost věci, kdy Drážní inspekce nebyla schopna dokončit šetření ve standardní lhůtě 12 měsíců a poukázal na výsledky dosavadních zjištění v trestním spise, které ukazují na špatný technický stav předmětného železničního přejezdu. Mezi absencí speciálního povolení k přepravě nadrozměrného nákladu a dopravní nehodou neexistuje příčinná souvislost. Žalovaný odkázal na závazný právní názor Nejvyššího správního soudu s tím, že nově tvrzené skutečnosti nejsou schopny tento názor zvrátit. Vyslovil názor, že skutečnost, že vůči žalobci bylo zahájeno trestní stíhání potvrzuje závěr o tom, že již v době rozhodování žalovaného existovalo důvodné podezření ze spáchání trestného činu.
8. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a pohyboval se v mezích daných mu závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).
9. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce byl dne 24. 1. 2024 v 5.40 účastníkem dopravní nehody, kdy předtím jako řidič nákladního automobilu vjel na železniční přejezd č. P6512 v obci Dolní Lutyně, přičemž došlo k zachycení spodní části návěsu o povrch přejezdu. Řidiči se nepodařilo vozidlo vyprostit, a následně na místo dorazil vlak IC 546 Ostrava a došlo ke střetu čela lokomotivy s pravou stranou návěsu. Nejméně 17 osob ve vlaku utrpělo zranění, strojvůdce byl usmrcen a škoda dosáhla výše nejméně 75 mil. Kč. Policie na místě prohlásila žalobcův řidičský průkaz za zadržený, neboť proti němu pojala podezření ze spáchání trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti, a následně oznámila Městskému úřadu v Bohumíně jeho zadržení. Státní zástupce podáním ze dne 1. 2. 2024 vyslovil souhlas se zahájením řízení, na jehož základě lze rozhodnout o zadržení řidičského průkazu. Oznámením ze dne 2. 2. 2024 bylo zahájeno řízení o zadržení řidičského průkazu. Žalobce se k věci vyjádřil podáním ze dne 12. 2. 2024, kde poukázal na okolnosti nehody a svou profesi řidiče. Dne 19. 2. 2024 Městský úřad rozhodl o zadržení žalobcova řidičského průkazu. Rozhodnutí žalobce napadl odvoláním ze dne 5. 3. 2024. Odvolání bylo napadeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto.

10. Z protokolu o dopravní nehodě č. j. KRPT-22787-4/TČ-2024-070372 ze dne 24. 1. 2024 soud zjistil, že v předmětný přejezd byl řádně vybaven závorami, světelným signalizačním zařízením a výstražnými a návěstními značkami. Při příjezdu od silnice I/67 se v době nehody nenacházela žádná dopravní značka omezující vjezd nákladním automobilům. Alkohol byl na místě u žalobce vyloučen pomocí přístroje Dräger.
11. Podle § 118b odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu může policista zadržet řidičský průkaz, je-li řidič podezřelý z přestupku nebo trestného činu spáchaného tím, že způsobil dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví jiné osoby. Podle § 118c odst. 1 zákona o silničním provozu obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa spáchání skutku do 5 pracovních dnů ode dne doručení oznámení o zadržení řidičského průkazu podle § 118b učiní úkon k zahájení řízení o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu; tímto úkonem může být vydání rozhodnutí. Jde-li o podezření ze spáchání trestného činu, zahájí řízení po předchozím souhlasu státního zástupce. Obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení podle věty první nezahájí nebo zastaví, pokud by zadržení řidičského průkazu bylo nepřiměřené vzhledem k okolnostem, za nichž byl zadržen podle § 118b.
12. Uvedená právní úprava dává správnímu orgánu poměrně široký prostor pro uvážení.
13. Krajský soud v původním rozsudku vycházel z toho, že každé správní uvážení má své meze – tyto meze vyplývají jednak z ústavních principů zákazu libovůle, principu rovnosti, zákazu diskriminace, příkazu zachovávat lidskou důstojnost, principu proporcionality atd. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 25/2002-42 ze dne 23. 3. 2005, publ. pod č. 906/2006 Sb. r. NSS), jednak tyto meze vyplývají z celkové intence zákona a podstaty věci (srov. nálezy býv. čsl. Nejvyššího správního soudu č. 191/18 ze dne 21. 1. 1919, publ. pod č. Boh. A 13/19 a pod č. 44/19 Věst. Min. vnitra RČS). Krajský soud aplikoval uvedené zásady na projednávanou věc, přičemž se ztotožnil se správními orgány v tom, že „zadržení řidičského průkazu sleduje předstižný účel, jeho účelem je okamžité vyřazení rizikového řidiče z provozu za situace, kdy jeho rizikové chování již vedlo k pravděpodobnému spáchání dopravního deliktu“ (odst. 10); nicméně dospěl k závěru, že správní orgány takto definovanému účelu nepodřídily svou následnou úvahu, kdy nekonkretizovaly žádné rizikové chování na straně žalobce. Krajský soud uvedl (odst. 11-12): „Aby správní orgán mohl posoudit, zda a jaké riziko představuje řidič pro bezpečnost silničního provozu, a zda proto zde je či není společenský zájem na jeho okamžitým předstižným vyřazením z tohoto provozu, musí mít představu o tom, jakou povinnost řidič porušil ať už svým konáním či opomenutím. Musí vědět, čím je tento řidič nebezpečný, aby mohl zhodnotit, jakými prostředky je nutné této nebezpečnosti čelit, a zda mezi tyto prostředky může spadat i zadržení řidičského průkazu. V nyní projednávané věci však ani ze správních rozhodnutí, ani ze správního spisu není vůbec jasné, jakého protiprávního jednání se měl žalobce dopustit. Vždy je popsán pouze průběh nehody a škodlivé následky, ale nikde není uvedeno, že by byl řidič podezřelý z konkrétního nezákonného jednání. Nevyplyvá to ani z provedeného dokazování. Za situace, kdy má správní orgán posoudit přiměřenost zadržení řidičského průkazu vzhledem k okolnostem, za nichž byl prvotně zadržen policií, a z okolností neplyne žádné podezření na konkrétní pochybení řidiče, pak přiměřenost zadržení řidičského průkazu dána není. Vzhledem k předstižnému charakteru institutu zadržení lze tento závěr preformulovat tak, že pokud má správní orgán zabránit řidiči v opakování jeho závadového jednání, musí mít představu o tom, o jaké závadové jednání se jedná. Nejde zde o to,

že by správní orgány měly posoudit trestnost řidičova jednání, ale o to, že by měly vědět, co vůbec by mohlo být řidiči kladeno za vinu.“

14. Nejvyšší správní soud se touto úvahou Krajského soudu neztotožnil. Vyslovil, že se domnívá, „že správní spis poskytuje jednoznačnou oporu pro závěry správních orgánů stran naplnění podmínek pro postih stěžovatele ve smyslu § 118c odst. 1 zákona o silničním provozu, a dále, že správní orgány obou stupňů učinily úvahu ohledně hodnocení konkrétních skutkových okolností, které je vedly k rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu žalobce“ (odst. 21). Dospěl pak k závěru, že „žalovaný nepochybil, pokud odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně o zabránění řidičského průkazu potvrdil. (...) Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že se žalobce je podezřelý z protiprávního jednání, přdestřel úvahy, proč toto jednání zákonodárce považuje za škodlivé, a s ohledem na opatřené listinné důkazy provedl úvahu o specifických okolnostech, pro které bylo dle jeho přesvědčení třeba rozhodnout o zadržení řidičského průkazu žalobci do pravomocného rozhodnutí soudu o trestném činu.“ (odst. 29) Úvahy krajského soudu o absenci představy, jakého nezákonného jednání se měl žalobce dopustit, Nejvyšší správní soud odmítl (odst. 30).
15. Právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem byl krajský soud vázán. Jestliže tedy žalobce následně po kasačním zásahu Nejvyššího správního soudu přinesl nová tvrzení a důkazy, které směřovaly k posouzení žalobcova zavinění ve vztahu k předmětné dopravní nehodě, resp. důvodného podezření ze spáchání trestného činu žalobcem – pak tyto nemohl Krajský soud ve světle jednoznačného závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu zohlednit, a proto také ani neprováděl nově navržené důkazy.
16. V důsledku vázanosti právním názorem Nejvyššího správního soudu pak Krajskému soudu nezbývalo nic jiného než žalobu zamítnout pro nedůvodnost (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
17. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud tedy žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není** kasační stížnost přípustná. To **neplatí**, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu či je-li namítáno nesprávné řešení otázky, která dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena.

Kasační stížnost je možno podat ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 11. června 2025

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu